

31998L0049

L 209/46

EIROPAS KOPIENU OFICIĀLAIS VĒSTNESIS

25.7.1998.

PADOMES DIREKTĪVA 98/49/EK

(1998. gada 29. jūnijs)

par papildu pensijas tiesību saglabāšanu darbiniekiem un pašnodarbinātām personām, kas pārvietojas Kopienā

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Eiropas Kopienas dibināšanas līgumu un jo īpaši tā 51. un 235. pantu,

ņemot vērā Komisijas priekšlikumu ⁽¹⁾,ņemot vērā Eiropas Parlamenta atzinumu ⁽²⁾,ņemot vērā Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu ⁽³⁾,

(1) tā kā viena no pamatbrīvībām Kopienā ir personu brīva pārvietošanās; tā kā Līgums paredz, ka Padome ar vienprātīgu lēmumu pieņem tādus sociālā nodrošinājuma pasākumus, kas vajadzīgi, lai nodrošinātu darba ņēmēju brīvu pārvietošanos;

(2) tā kā darba ņēmēju sociālo aizsardzību nodrošina ar likumu noteiktās sociālā nodrošinājuma sistēmas, kas papildinātas ar papildu sociālā nodrošinājuma sistēmām;

(3) tā kā tiesību akti, ko Padome jau pieņēmusi nolūkā aizsargāt to darba ņēmēju, kas pārvietojas Kopienā, un arī viņu ģimenes locekļu sociālā nodrošinājuma tiesības, proti, Padomes Regula (EEK) Nr. 1408/71 (1971. gada 14. jūnijs) par sociālā nodrošinājuma sistēmu piemērošanu darbiniekiem, pašnodarbinātām personām un viņu ģimenes locekļiem, kas pārvietojas Kopienā ⁽⁴⁾ un Padomes Regula (EEK) Nr. 574/72 (1972. gada 21. marts), ar kuru nosaka izpildes kārtību Regulai (EEK) Nr. 1408/71 par sociālā nodrošinājuma sistēmu piemērošanu darbiniekiem, pašnodarbinātām personām un viņu ģimenēm, kas pārvietojas Kopienā ⁽⁵⁾, attiecas tikai uz tām pensiju sistēmām, kas

noteiktas ar likumu; tā kā koordinācijas sistēma, kas paredzēta šajās regulās, neietver papildu pensiju sistēmas, izņemot tās, uz kurām attiecas termins "tiesību akti", kā definēts Regulas (EEK) Nr. 1408/71 1. panta j) punkta pirmajā daļā, vai arī tās, par kurām dalībvalsts sniedz paziņojumu saskaņā ar minēto pantu;

(4) tā kā Padomei ir plaša rīcības brīvība attiecībā uz piemērotākajiem līdzekļiem Līguma 51. panta mērķa sasniegšanai; un tā kā koordinācijas sistēma, ko paredz Regulas (EEK) Nr. 1408/71 un (EEK) Nr. 547/72, un jo īpaši uzkrāšanas noteikumi, nav piemērota papildu pensijas sistēmām, izņemot tās, uz kurām attiecas termins "tiesību akti", kā definēts Regulas (EEK) Nr. 1408/71 1. panta j) punkta pirmajā daļā, vai arī tās sistēmas, par kurām dalībvalsts sniedz paziņojumu saskaņā ar minēto pantu, un tādēļ uz tām jāattiecinā īpaši pasākumi, no kuriem pirmais ir šī direktīva, lai ņemtu vērā to īpašo raksturu un iezīmes, kā arī šādu sistēmu atšķirības gan vienā dalībvalstī, gan starp dalībvalstīm kopumā;

(5) tā kā ne uz vienu pensiju vai pabalstu vienlaikus nevar attiecināt šo direktīvu un Regulas (EEK) Nr. 1408/71 un (EEK) Nr. 547/72, un līdz ar to ne uz vienu papildu pensijas sistēmu, uz ko attiecas šīs regulas, ja dalībvalsts šajā sakarā sniegusi paziņojumu saskaņā ar Regulas (EEK) Nr. 1408/71 1. panta j) punktu, nevar attiecināt šīs direktīvas noteikumus;

(6) tā kā Padome Ieteikumā 92/442/EEK (1992. gada 27. jūlijs) par sociālās aizsardzības mērķu un politiku saplūšanu ⁽⁶⁾ ieteica, ka dalībvalstīm vajadzētu "sekmēt, ja nepieciešams, izmaiņas nosacījumos, kas reglamentē pensiju un jo īpaši papildu pensijas iegūšanas tiesības, nolūkā novērst šķēršļus darbinieku mobilitātei";

⁽¹⁾ OV C 5, 9.1.1998., 4. lpp.

⁽²⁾ OV C 152, 18.5.1998.

⁽³⁾ OV C 157, 25.5.1998., 26. lpp.

⁽⁴⁾ OV L 149, 5.7.1971., 2. lpp. Regulā jaunākie grozījumi izdarīti ar Regulu (EK) Nr. 1223/98 (OV L 168, 13.6.1998., 1. lpp.).

⁽⁵⁾ OV L 74, 27.3.1972., 1. lpp. Regulā jaunākie grozījumi izdarīti ar Regulu (EK) Nr. 1223/98 (OV L 168, 13.6.1998., 1. lpp.).

⁽⁶⁾ OV L 245, 26.8.1992., 49. lpp.

- (7) tā kā šo mērķi var sasniegt, ja darba ņēmējiem, kuri pārceļas vai kuru darba vietu pārvieto no vienas dalībvalsts uz otru, garantē tādus pašus nosacījumus attiecībā uz viņu papildu pensijas tiesību aizsardzību kā tiem darba ņēmējiem, kuri paliek uz vietas vai kuru darba vieta mainās, bet paliek tajā pašā dalībvalstī;
- (8) tā kā personu pārvietošanās brīvība, kas ir viena no Līgumā ietvertajām pamattiesībām, neaprobežojas tikai ar darbiniekiem, bet attiecas arī uz pašnodarbinātām personām;
- (9) tā kā Līgums neparedz citas pilnvaras, lai veiktu atbilstīgus pasākumus pašnodarbināto personu sociālā nodrošinājuma jomā, kā tikai tās, kas paredzētas 235. pantā;
- (10) tā kā, lai efektīvi īstenotu brīvas pārvietošanās tiesības, darba ņēmējiem un citiem, kam ir tādas tiesības, būtu jāpiešķir noteiktas garantijas par līdzīgu attieksmi pret viņu likumīgajām pensijas tiesībām saskaņā ar papildu pensiju sistēmām;
- (11) tā kā dalībvalstīm būtu jāveic vajadzīgie pasākumi, lai nodrošinātu, ka pabalstus saskaņā ar papildu pensiju sistēmām izmaksā šo sistēmu dalībniekiem un bijušajiem dalībniekiem, kā arī citiem, kam uz to ir tiesības saskaņā ar šādām sistēmām, visās dalībvalstīs, jo visi ierobežojumi brīvai maksājumu un kapitāla aprītei ir aizliegti saskaņā ar Līguma 73.b pantu;
- (12) tā kā, lai atvieglotu brīvas pārvietošanās tiesību īstenošanu, valsts noteikumi, ja nepieciešams, būtu saskaņā ar Regulas (EEK) Nr. 1408/71 II sadaļu jākorģē tā, lai darba ņēmēji, kas pārcelti uz citu dalībvalsti, vai arī kāds viņu vārdā varētu turpināt maksājumus papildu pensijas sistēmām, kas pastāv dalībvalstī, kurā viņi dzīvojuši pirms tam;
- (13) tā kā Līgums šajā sakarā prasa ne tikai novērst jebkādu dalībvalstu darba ņēmēju diskrimināciju pilsonības dēļ, bet arī atcelt visus pasākumus, kas varētu šiem darba ņēmējiem traucēt vai padarīt mazāk pievilcīgu Līguma garantēto pamatbrīvību īstenošanu, kā to secīgos spriedumos interpretējusi Eiropas Kopienų Tiesa;
- (14) tā kā darba ņēmējus, kas īsteno savas brīvas pārvietošanās tiesības, darba devējiem, pilnvarotajiem vai citiem, kas ir atbildīgi par papildu pensijas sistēmu pārvaldīšanu, vajadzētu pienācīgi informēt, jo īpaši par viņiem pieejamām izvēles iespējām un alternatīvām;
- (15) tā kā šī direktīva neierobežo dalībvalstu likumus, kas attiecas uz kolektīvu rīcību, lai aizstāvētu arodu un profesiju intereses;
- (16) tā kā papildu sociālā nodrošinājuma sistēmas ir ļoti atšķirīgas, Kopienai vajadzētu vienīgi noteikt mērķu vispārējo satvaru, un šim nolūkam atbilstīgs juridiskais instruments ir direktīva;
- (17) tā kā, ievērojot subsidiaritātes un proporcionalitātes principus, kas izklāstīti Līguma 3.b pantā, dalībvalstis nevar pietiekamā mērā sasniegt šīs direktīvas mērķus, un šā iemesla dēļ Kopienai tos var sasniegt labāk; tā kā šī direktīva nepārsniedz to, kas vajadzīgs, lai šos mērķus sasniegtu,

IR PIENĒMUSI ŠO DIREKTĪVU.

I NODAĻA

MĒRĶI UN DARBĪBAS JOMA

1. pants

Šīs direktīvas mērķis ir aizsargāt to papildu pensijas sistēmu dalībnieku tiesības, kas pārceļas no vienas dalībvalsts uz otru, tādā veidā sekmējot šķēršļu likvidēšanu, lai darbinieki un pašnodarbinātas personas varētu brīvi pārvietoties Kopienā. Šāda aizsardzība attiecas uz pensijas tiesībām gan saskaņā ar brīvprātīgajām, gan obligātajām papildu pensijas sistēmām, izņemot tās, uz kurām attiecas Regula (EEK) Nr. 1408/71.

2. pants

Šo direktīvu piemēro attiecībā uz papildu pensijas sistēmu dalībniekiem un citiem, kas var uz to pretendēt saskaņā ar šīm sistēmām un kas ir ieguvuši vai cenšas iegūt tiesības vienā vai vairākās dalībvalstīs.

II NODAĻA

DEFINĪCIJAS

3. pants

Šajā direktīvā:

- a) "papildu pensija" ir vecuma pensijas un, ja to paredz papildu pensijas sistēma, kas izveidota saskaņā ar valsts tiesību aktiem un praksi, invaliditātes un apgādnieka zaudējuma pabalsti, kas

paredzēti, lai papildinātu vai aizstātu tās pensijas vai pabalstus, ko šiem pašiem cilvēkiem nodrošina ar likumu noteiktās sociālā nodrošinājuma sistēmas;

- b) "papildu pensijas sistēma" ir jebkura arodnodrošinājuma sistēma, kas izveidota saskaņā ar valsts tiesību aktiem un praksi, piemēram, kolektīvie apdrošināšanas līgumi vai arī paaudžu solidaritātes sistēma, par ko vienojušās viena vai vairākas nozares vai sektori, fondētās pensiju sistēmas vai no uzņēmuma līdzekļiem garantētas pensijas, vai jebkuri kolektīvi vai citi salīdzināmi pasākumi, kas paredzēti, lai nodrošinātu papildu pensiju darbiniekiem vai pašnodarbinātām personām;
- c) "tiesības uz pensiju" ir visi pabalsti, ko sistēmas dalībnieki un citi, kas var uz to pretendēt, ir tiesīgi saņemt saskaņā ar papildu pensijas sistēmu noteikumiem un vajadzības gadījumā arī saskaņā ar attiecīgās valsts tiesību aktiem;
- d) "likumīgās pensijas tiesības" ir visas tiesības uz pabalstiem, ko iegūst pēc tam, kad izpildīti papildu pensijas sistēmu nosacījumi un vajadzības gadījumā saskaņā ar attiecīgās valsts tiesību aktiem;
- e) "norīkots darba ņēmējs" ir persona, kas norīkota darbā citā dalībvalstī un uz ko saskaņā ar Regulas (EEK) Nr. 1408/71 II sadaļu turpina attiekties izcelsmes dalībvalsts likumi, un "norīkošana" ir attiecīgi jāskaidro;
- f) "iemaksa" ir jebkurš maksājums, ko iemaksā vai uzskata par iemaksātu papildu pensijas sistēmā.

III NODAĻA

PASĀKUMI PAPILDU PENSIJAS TIESĪBU SAGLABĀŠANAI DARBA ŅĒMĒJIEM, KAS PĀRVIETOJAS KOPIENĀ

4. pants

Vienlīdzīga attieksme pensijas tiesību saglabāšanā

Dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka papildu pensijas sistēmas dalībniekiem, par kuriem vairs netiek veiktas iemaksas šajā sistēmā sakarā ar to, ka viņi ir pārcēlušies no vienas dalībvalsts uz otru, likumīgās pensijas tiesības saglabātos tādā pašā mērā kā dalībniekiem, par kuriem vairs netiek veiktas iemaksas, bet kas paliek tajā pašā dalībvalstī. Šo pantu piemēro arī attiecībā uz citām personām, kas var uz to pretendēt saskaņā ar attiecīgās papildu pensijas sistēmas noteikumiem.

5. pants

Pārrobežu maksājumi

Dalībvalstis nodrošina, ka par papildu pensijas sistēmu dalībniekiem, kā arī par citiem, kas var uz to pretendēt saskaņā ar

šādām sistēmām, var veikt maksājumus citās dalībvalstīs, kas pienākas par visiem pabalstiem šajā sistēmā bez jebkādiem nodokļiem un darījumu maksām, ko varētu piemērot.

6. pants

Iemaksas papildu pensijas sistēmās, ko veic paši norīkotie darba ņēmēji vai kas tiek veiktas viņu vārdā

1. Dalībvalstis veic tādus pasākumus, kas vajadzīgi, lai dotu iespēju izdarīt iemaksas papildu pensijas sistēmā, kas pastāv kādā dalībvalstī, pašam norīkotajam darba ņēmējam vai kādam citam viņa vārdā, ja viņš ir šādas sistēmas dalībnieks laikā, kad viņš vai viņa ir norīkoti darbā uz citu dalībvalsti.

2. Ja, ievērojot 1. punktu, iemaksas turpina izdarīt vienas dalībvalsts papildu pensijas sistēmā, norīkoto darba ņēmēju un vajadzības gadījumā viņa darba devēju atbrīvo no jebkura pienākuma izdarīt iemaksas kādas citas dalībvalsts pensijas sistēmā.

7. pants

Informācija sistēmas dalībniekiem

Dalībvalstis veic pasākumus, lai nodrošinātu, ka darba devēji, pilnvarotie vai citi, kas atbildīgi par papildu pensijas sistēmu pārvaldīšanu, sniedz sistēmas dalībniekiem gadījumos, kad viņi pārceļas uz citu dalībvalsti, pietiekamu informāciju par jautājumiem, kas attiecas uz viņu pensijas tiesībām un izvēles iespējām, kas viņiem saskaņā ar šo sistēmu ir pieejamas. Šāda informācija vismaz atbilst informācijai, ko sniedz tiem sistēmas dalībniekiem, par kuriem pārtraukts izdarīt iemaksas sistēmā, bet kas palikuši tajā pašā dalībvalstī.

IV NODAĻA

NOBEIGUMA NOTEIKUMI

8. pants

Dalībvalstis var paredzēt, ka 6. panta noteikumus piemēro tikai attiecībā uz tām darbinieku norīkošanām, kas notiek 2001. gada 25. jūlijā vai pēc tam.

9. pants

Dalībvalstis ievieš savas valsts tiesību sistēmā tādus pasākumus, kas ir vajadzīgi, lai dotu iespēju cilvēkiem, kuri uzskata, ka viņu tiesības ir aizskartas sakarā ar to, ka nav piemēroti šīs direktīvas noteikumi, pēc iespējamās griešanās pie citām kompetentām iestādēm iesniegt savu prasību tiesā.

10. pants

1. Dalībvalstīs stājas spēkā normatīvie un administratīvie akti, kas vajadzīgi, lai izpildītu šīs direktīvas prasības ne vēlāk kā 36 mēnešu laikā pēc tās spēkā stāšanās dienas, vai tās nodrošina, ka vēlākais līdz minētā termiņa beigām darba devēji un darba ņēmēji ievieš vajadzīgos noteikumus, savstarpēji vienojoties. Dalībvalstis veic visus vajadzīgos pasākumus, lai jebkurā laikā varētu garantēt rezultātus, ko prasa šī direktīva. Dalībvalstis tūlīt par to informē Komisiju.

Kad dalībvalstis pieņem šos noteikumus, tajos ietver atsauci uz šo direktīvu vai arī šādu atsauci pievieno to oficiālajai publikācijai. Dalībvalstis nosaka metodes, kā izdarīt šādas atsauces.

Dalībvalstis informē Komisiju par savas valsts iestādēm, ar kurām jāsaazinās par šīs direktīvas piemērošanu.

2. Ne vēlāk kā līdz 2002. gada 25. janvārim dalībvalstis dara Komisija zināmus to savas valsts tiesību aktu noteikumus, ko tās pieņem jomā, uz kuru attiecas šī direktīva.

3. Pamatojoties uz dalībvalstu sniegto informāciju, Komisija sešu gadu laikā no šīs direktīvas stāšanās spēkā sniedz ziņojumu Eiropas Parlamentam, Padomei un Ekonomikas un sociālo lietu komitejai.

Ziņojumā iztirzā šīs direktīvas piemērošanu un vajadzības gadījumā ierosina grozījumus, kas var izrādīties vajadzīgi.

11. pants

Šī direktīva stājas spēkā tās publicēšanas dienā *Eiropas Kopienu Oficiālajā Vēstnesī*.

12. pants

Šī direktīva ir adresēta dalībvalstīm.

Luksemburgā, 1998. gada 29. jūnijā

Padomes vārdā—

priekšsēdētājs

R. COOK